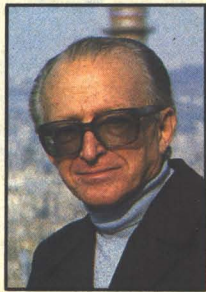

EL DAVANTAL DE

P

els volts de començament de segle, mica enllà, mica ençà, a determinats elements de la burgesia catalana els va donar per un enamorament malaltís de l'art mudèjar. És una passió difícil d'entendre perquè no els hi anava ni els hi venia res, fa pensar en un amor romàntic d'aquells tan inútils en el sentit de les finalitats creatives o procreatives.

No cal conservar-ho tot

Però la realitat és que hi va caure algun d'ells, en el moment dolç de fer-se construir la torreta, la van encarregar d'estil mudèjar. Com sol passar amb les imitacions, els resultats foren pobres, tirant a indigència absoluta. En aquells temps, la torreta era el refugi estival de les classes benestants, un lloc

per portar-hi la família a prendre la fresca en època de calor. Tenia, a més, la funció pràctica, el valor de símbol de posició social elevada. En conjunt, significava moltes coses i optar per la solució morisca indicava —sovint— un dèficit greu de bon gust.

Els nostres avantpassats recents (no més lluny d'avis o besavis) no van ésser partidaris d'anar-se'n a indrets remots a l'hora de descansar, i en això tenien raó, perquè és insensat començar cap repòs a base de devorar quilòmetres. Ara ens sembla mentida, però Sant Gervasi, Sarrià i fins i tot Gràcia eren llocs d'estiueig i allí s'hi podien veure algunes torretes d'estil neomudèjar. Tinc entès que encara en queda alguna mostra, tot i la dificultat de sobreviure a les successives febrades urbanitzadores.

Admeto sincerament que la qüestió dels gustos personals és d'un subjectivisme manifest, però cadascú té els seus i la cosa més honesta és no avergonyir-se'n i, si s'escau, confessar-los amb el cor a la mà. A mi, per

exemple, l'estil neomudèjar em carrega enormement, sobretot quan floreix en unes formes d'imitació i lluny dels indrets que li foren propis. En aquest cas, i sense que amb això vulgui ofendre els pastissers (que compten amb el meu afecte i el meu respecte), l'art mudèjar trasplantat em fa l'efecte d'un niu de mones de Pasqua.

Un cop feta aquesta declaració, espero que se'm comprendrà si hi afegeixo que vaig tenir una considerable alegria en assabentar-me que la plaça de toros Les Arenes seria enderrocada. Em va semblar que ens treuríem un pes del damunt, amb més raó perquè ens deien que si no la tiraven a terra, cauria sola, ja que es troba en estat ruïnós i reparar-la costaria una quantitat en milions de pessetes que farien de mal justificar en cap pressupost. Principalment, perquè els fets han demostrat que com a plaça de toros la ciutat no la necessita, ja que no hi ha prou afició per mantenir-la activa. Tot plegat em semblava una bona notícia, però es veu que em vaig precipitar: sorgiren, de seguida, veus de plany i de protesta. Hi ha qui invoca uns valors històrics i artístics que, si els hem de creure, convertirien en un crim la desaparició de Les Arenes. Jo trobo que quant a la història, la construcció pertany a un aspecte del passat que no cal conservar, perquè tendeix a desmerèixer el grau de civisme d'un poble. I pel que fa a l'art, no em puc treure del cap allò que he dit abans sobre les mones de Pasqua.

Però la sorpresa grossa me la va donar un ciutadà —o ciutadana— que va fer pública la seva opinió, tot afirmant d'entrada que no es mobilitzava en virtut de la seva taurofilia, ja que no havia anat mai als toros, sinó perquè trobava que l'enderroc de Les Arenes trencaria el conjunt urbanístic, tan harmònic, de la plaça d'Espanya.

Dic que em vaig sorprendre molt i és ben veritat. Deu ésser a causa d'una altra opinió personal meva: jo considero que la plaça d'Espanya, tal com està, és un dels conjunts urbanístics més caòtics de Barcelona, i sempre he cregut que Les Arenes contribueixen eficaçment a accentuar el desori.

PERE CALDERS